

BŘEZEN 2002

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA
SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA
ČÍSLO 1
ROČNÍK 13

BULLETIN

NÁZORY - INFORMACE - DISKUSE - HISTORIE - DOPISY

12. března 1999 v 19.05 hodin středoevropského času byla přijata Česká republika za člena Severoatlantické aliance

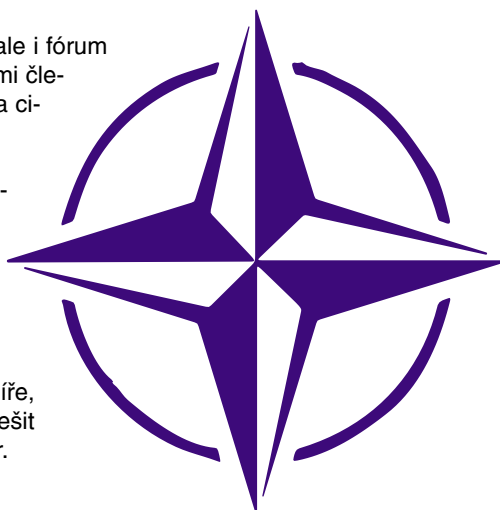
V symbolickém padesátém roce svého vzniku přijalo šestnáct členských států aliance Českou republiku, Polsko a Maďarsko do svých řad. Stalo se tak v americkém městečku Independence (Nezávislost!) ležící poblíž Kansas City v americkém státě Missouri. Ratifikační listiny byly podepsány v knihovně nesoucí jméno amerického prezidenta Harryho Trumana, který zde žil a za jehož vlády 4. dubna 1949 ve Washingtonu aliance vznikla a o jejíž vznik se on velkou měrou zasloužil. Smyslem aliance bylo zabránit rozpínavosti komunismu proti západní civilizaci, která se cítila právem ohrožena. Pro Českou republiku, Polsko a Maďarsko byl 12. březen 1999 historickou tečkou za tragickými dějinami Evropy od dob druhé světové války.

NORTH **A**TLANTIC **T**REATY **O**RGANISATION

NATO to není jen politická aliance, ale i fórum pro aktivní spolupráci se svými členy v oborech vědy, ekologie a civilního nouzového plánování

NATO to je koordinátor těchto akcí, ale též organizátor mezinárodních výměnných programů členů států NATO, jehož programy zajišťují podporu vědeckého výzkumu na té nejvyšší úrovni.

NATO to je transformace politické a vojenské struktury v takové míře, která jako jediná je schopna řešit krizové situace a udržovat mír.

12. března 2002 to byly tři roky, kdy byla vztyčena česká vlajka před sídlem aliance v Bruselu a ČR je třetí rok v NATO.

Silné NATO je možné jen se silnou vazbou na Spojené státy.

V letošním roce 2002 se koná v Praze summit NATO. 21. a 22. listopadu bude Praha hostitelem 2500 delegátů tohoto shromáždění. Mimo jiné je to 46 hlav států a dalších 150 prominentních hostů jako jsou premiéři a ministři. Je to akce, jakou Praha nikdy v historii nezažila a která je mno-

hem větší než zasedání MMF a SB 2000. Pro Českou republiku je to příležitost dokázat, že i v budoucnosti je schopna podobné akce zabezpečit a potvrdit důvěru, kterou jí svět dal.

Bláha

Z OBSAHU:

● Dělejme alespoň nové chyby ● 10. Mezinárodní protikorupční konference v Praze ● ZOH 2002 ● Expozice "Letecká válka nad Mostem" ● Nad Most doletěli bez bomb ● Z akcí vzdělávacího střediska SP USA ● Nové knihy a filmy

Dělejme alespoň nové chyby

Blíží se slavný summit NATO v Praze, který má rozhodnout o přizvání dalších zemí k členství. Odehrává se v době, kdy se Evropská unie rozhodla nerespektovat hlavní úkoly, dohodnuté na předchozím summitu ve Washingtonu a začala si budovat vlastní pohotovostní síly i za cenu zdvojení plánovacích kapacit. Je očividné, že tím překračuje rámec avizovaných "omezených mírových operací na evropském kontinentě" (Petersberské úkoly). Není divu, že Američané znovu přehodnocují svůj postoj k Evropě. **Směřujeme k Evropě bez americké přítomnosti, která se nám již podvkrát vymstila ve světových válkách.** Stačí se podívat na organizační strukturu NATO v Evropě a na severoamerickém kontinentě, abychom si uvědomili, že země EU na evropskou bezpečnost málo přispívají svými kapacitami i finančně, ale dělají velké komplikace.

V takové situaci je rozvažování o rozšíření NATO dvojnásob obtížné. Vyskytly se názory, že bude nejlépe, když budou pozvány všechny kandidátské země, tedy nějakých devět zemí - takzvaná varianta "velkého třesku", abychom co nejvíce vyřešili bezpečnostní vakuum ve střední Evropě. Zároveň se schyluje k prohloubení spolupráce s Ruskem, které se bude zúčastňovat některých jednání NATO.

Výsledkem pražského summitu tak může být proměna NATO v instituci podobnou OBSE - jakési politické konzultační a diskuzní fórum. Bylo by to NATO zcela jiné, než do kterého jsme vstupovali. Bezpečnostní garance, které jsme od NATO očekávali, by vyčpěly, vojenské závazky by se staly opět cárem papíru a mohly by skončit podobně, jako naše spojenecká smlouva s Francií ztroskotala za Mnichovské dohody. Ostatně tato varianta již dokonce zazněla v americkém kongresu, doplněná o to, že USA si přece mohou sjednávat vojenské koalice případ od případu, jako je to nyní v Afghánistánu. Pádovým důvodem je technologické zaostávání evropských států.

Politická situace v Evropě není nikterak optimistická, postavme se alespoň my na summitu NATO za tradiční hodnoty, za NATO jako politicko-vojenskou alianci v původním smyslu! Podpořme co nejzřetelněji zachování americké přítomnosti v Evropě! Je to v zájmu jak Spojených států, tak v zájmu našem!

Dr. Jiří Payne

ZOH 2002

"V zastoupení hrdého, odhodlaného a vděčného národa prohlašuji olympijské zimní hry v Salt Lake City za zahájené."

Tímto americky neformálním prohlášením sklídl prezident Bush z hlediště Rice-Ecclesova stadiónu, který je sevřen mezi dvěma pásky Rocky Mountains, od více jak padesáti tisíc návštěvníků bouřlivé ovace.

Prezident dokázal Američanům, že jeho patriotismus má přednost před zaběhnutou citací tradiční formule v době, ve které se Amerika nachází od 11. září. Dokázal, že zná řeč a city lidu Spojených států a že **volba prezidenta Spojených států nespočívá ve složitosti slovníku, ale v okamžiku správného rozhodnutí ve správný čas.** Prezident věděl, že mluví na půdě Spojených států a pro lid Spojených států a proto zahajovací ceremoniál proběhl tak, jak jej známe.

Stejně atypicky se chopila zahájení olympijských her na stadiónu i režie. Scénář zahájil vstupem americké vlajky nalezené v ruinách Světového obchodního centra. Vlajku, která se stala symbolem soudržnosti Ameriky, nesli američtí sportovci doprovázeni policisty a hasiči, kteří se účastnili záchranných prací 11. září.

Tento vstup se u emotivních Američanů nemohl minout účinkem a stejně tak třísetčlenný mormonský sbor, který strhl ke zpěvu hymny celý stadión dotáhl navedenou atmosféru hlediště k jejímu vrcholu. "The Star - Splangled Banner" zněla pod Rocky Mountains v podání padesátitísícového sboru.

Symbolické přinášení olympijské vlajky světovými celebritami z oboru umění, vědy, politiky, sportu, náboženství a ekologie vyjádřilo přání pořadatelů, že olympijské hry nepatří jen Americe, ale celému světu.

Po vizuální stránce nelpěla režie na strnulém konzervativním obdélníku ledové plochy stadiónu a rozdělila ji do nepravidelných částí barev a světla, což působilo jako zásah Picassova štětce, který vytváří kubistický obraz, na kterém se promítá historie státu Utah spolu se symbolickou scénou vyjadřující víru a naději, "dítě světla". Celé pojetí úvodních scén včetně vítání olympioniků v Salt Lake City indiánskými náčelníky kmenů státu Utah bylo nápadité, profesionální, vkusné a ani v nejmenším se nepropadlo ke kýči a vulgaritě.

Dlouhou cestu ohně z řecké Olympie do Salt Lake City zakončil triumfální tým studentského univerzitního výběru hokejistů, který před dvaadvaceti lety v Lake Placid porazil neporazitelné Sověty a získal pro Ameriku zlato. Kapitán tohoto týmu Mike Eruzione teď převzal pochodeň a společně se svým

veteránským týmem, který v době jeho slávy symbolizovalo motto: "**Věřte ve své sny**" zapálili oheň na spirálové věži.

Slova prezidenta Bushe jistě najdou laciné kritiky, ale toho si je Amerika ze své historie vědoma a podstatnější je absolutní spokojenost předsedy MOV Belgičana Jacquese Roggeho, kterou vyjádřil slovy: "Fantastické. Byla to nádherná oslava amerického Západu a olympijských hodnot." Tato slova jsou satisfakcí organizátorům ZOH 2002, protože prezentují většinu.

Bláha

Odhalení pomníku americkým letcům

Prezident SP USA Dr. Kalkus při odhalení pomníku americkým letcům

Návštěva Litvínova u příležitosti odhalení pomníku sestřeleným americkým letcům v době druhé světové války byla pro mne obzvláště zajímavá, plná různých dojmů a poučná. O těchto letcích se ani v roce 1945 zřejmě moc nemluvalo či nepsalo. O to je dojemnější snaha místních občanů o zachování památky na tyto spojenecké letce. Odhalení pomníku samo bylo velmi dobře zorganizováno a proběhlo v jednoduché, ale o to upřímnější atmosféře.

Samozřejmě stejně zajímavá byla návštěva expozice "Letecká válka nad Mostem", kterou nás provedl pan Radovan Helt a podal výklad o exponátech. Američtí veteráni, kteří tyto nálety přežili a kteří občas navštíví toto místo a tuto expozici, musí být velmi potěšeni snahou místních občanů o uchování památky těm, kteří v době totality byli ignorováni.

Dr. Kalkus

Nad Most doletěli bez bomb

Kapitán Mike Marecek (uprostřed) s dalšími dvěma členy posádky bombardéru

Je 12. květen 1944, krásný jarní den. Západní Spojenci zahajují bitvu o pohonné hmoty, "Battle of Fuel". Továrna na syntetická paliva v Záluží u Mostu, Američany také zvaná "druhé Ploesti", se měla stát od té doby cílem bombardérů více než dvaadvacetkrát. To, co proběhlo 12. 5. 1944, bylo předejrou pro získání vzdušné převahy Spojenců a přípravou na spojenecké vylovení v Normandii.

NEZNÁMÁ FAKTA

Zatím však, i přes četné předchozí útoky těžkých bombardérů na výrobu letadel a leteckých motorů v Německu, je obrana říšského území velice silná. Poškozený letecký průmysl rychle obnovoval výrobu i v provizorních podmínkách a výroba letounů dokonce místo poklesu začala stoupat. Paliv do strojů německé Reichsverteidigung, jak se nazývala stíhací obrana říše, bylo stále dost.

Snídaně po půlnoci

Okolo půlnoci z 11. na 12. května 1944 začalo být na americké základně těžkých čtyřmotorových bombardérů B-17 v anglickém Deopham Green nezvykle rušno. Mnoho seržantů dozorčí služby obcházel Nissenovy chaty, bouchalo dveřmi a hlučně budilo letce.

Právě tak začínal den i pro osádku Mike Marecka. Její členové se sešli u snídaně v jídelně jejich 452. bombardovací skupiny (BG), kam je odvezly automobily v 00.15. Trochu udiveně a hodně ospale se na sebe přes stůl dívali, jedli čerstvá vejce, ovesné vločky a zapíjeli to horou kávou. Všichni už věděli, že dnes půjdou znovu do bojové akce, i když jim to nikdo neřekl - čerstvá vejce byla podávána vždy jen před bojovou misí.

Po snídani byli vyzváni, aby se odebrali pro letovou výzbroj a s ní se ve 3.00 dostavili na briefing. Velící důstojník sdělil osádkám, že jejich cílem je pro dnešek Most, okupovaná Čechy.

Informoval o stíhací ochraně, místech setkání s "malými bratry", jak letci bombardérů přezdívali jednomotorovým stíhačkám Mustang a Thunderbolt. Následovaly informace o nepřátelské obraně, počasí, trase, zaměření cíle. Spolu s 452. BG poletí k Mostu i 100. a 388. bombardovací skupina 8. letecké armády USA AF.

Základnou v Deopham Green se opět rozezvučel hluk automobilů, které nyní rozvážely osádky ke strojům. Zde se sešli i letci Mikeho Marecka. Většina z nich se mezi sebou důvěrně znala už z předchozích bojových akcí a výcviku doma v USA.

Druhý pilot, Harold Eastman, spolu s Mareckem a Merlem Orcuttem, palubním inženýrem a střelcem v jedné osobě, přebírali letadlo. Kontrolovali spolu s pozemní osádkou - mechaniky a zbrojíři, zda Boeing, se kterým poletí, je schopen.

Tento Flying Fortress nesl hrdé pojmenování "Lady Stardust II" a Marecek s ním letěl toho dne poprvé. Stroj, který nejčastěji používali, byl právě v opravě. Navigátor Lawrence De Feo již seděl v nose letounu u svého stolu a připravoval si pomůcky pro navigaci. K němu se za okamžik připojil bombometčík Cornelius Kohlman a odkryl nepromokavý překryt z přísně utajovaného pumového zaměřovače Norden. Radiooperátor Dwight Miller pomáhal převzít od zbrojířů kulomety Browning 50. Těch se na stroj muselo osadit třináct a všechny je překontrolovat. To měli na starost střelci - Ernest Red Hutchingson, Sam N. Fain a do osádky nově přichozí seržanti Bouček a Kemmann.

Součástí převzetí letounu byla i kontrola upevnění a zajištění pum v pumovnici. Lady Stardust II nesla v trupu toho dne třicet osm kusů stolibrových pum. Podpisy Mike Marecka na protokolech převzetí skončilo a osádka zaujala místa na bojových stanovištích. Nastalo čekání. Čekání na, pro většinu z nich, již devátou bojovou misi.

Vzhůru za cílem

V 7.30 přišel konečně signál k začátku akce. Od letounů stojících na stojánkách se začalo ozývat typické kvílení startovaných motorů Wright-Cyclone. Zanedlouho zaplavil okolí stojánek namodralý dým výfukových plynů, doprovázený zvukem zahřívání hvězdicových motorů. Letouny po motorové zkoušce postupně pojížděly na runway a startovaly. V 8.03 se od dráhy v Deopham Green odpoutala i Lady Stardust II a začala nabírat určenou výšku. Bombardéry se seřadily do bojové formace a odletěly směrem okupovaná Evropa.

Z výšky 14 000 stop stoupala skupina letadel a pod nimi se objevil Lamanšský průliv. Střelci vyzkoušeli zbraně. Záhy se objevila jejich eskorta - stíhačky P-51 Mustang - byly na místě setkání na čas a stoupaly s Letájícími pevnostmi až do 24 000 stop. Let probíhal hladce. "Malí bratři" se kvůli palivu odpoutali a vrátili do Anglie. Bylo 11.45.

Další doprovod se ale na místo setkání nedostavil. Formace 452. BG byla odkázána jen na své palubní kulomety a umění palubních střelců.

Bylo totiž známo, že jakmile bombardéry opustí jejich doprovodné stíhačky, objeví se německé letectvo a začne útočit.

Vzápětí po odletu Mustangů se skutečně nepřátelské stíhačky dostavily. Skupina asi třiceti Messerschmittů Bf 109 a Focke-Wulfů FW 190 se zjevila přímo nad hlavami osádek amerických letadel. Začal útok. Ledovým vzduchem se rozezněl hluk střelby palubních zbraní.

Stíhačky nepřítele prolétly střemhlav formací pevností v řadě za sebou, otočily se a začaly nový útok.

Celkem tři útoky byly zaměřeny hlavně na vedoucí skupinu bombardérů, v níž se nalézala i Lady Stardust II.

Náhle, když střelci Mareckovy osádky začali pálit po stíhačích, se objevil nad jejich letounem stín padající dolů z vedoucího letadla, letícího o něco výše vpředu. To z těžce zasaženého bombardéru vyskočil zadní střelec. Jeho velitel dal příkaz osádce letoun opustit, protože již nebyl schopen letu. Nešťastný zadní střelec spadl na nos Lady Stardust II, který byl z průhledného organického skla, odrazil se na pravé křídlo bombardéru a šňůry jeho padáku se dostaly přímo do vířící vrtule. Ve zlomku vteřiny byly šňůry přetrženy a letec se řítí z výšky osmi kilometrů bez padáku na zem. Osud Freda L. Myrena z vedoucí osádky pilota Slanina byl zpečetěn.

Souboj pokračuje

Při nárazu na příď Mareckova letadla tělo Myrena perspexovou kupuli rozbilo, bombometčík Kohlman byl zraněn nad levým okem a na pravém koleni, kam byl vymrštěn zaměřovač Norden. Prudký průvan vnikl příďi do trupu a posunul bombometčíka i navigátora až pod vstup do pilotní kabiny.

Oba letci nemohli dosáhnout k připojení na kyslík do dýchačů. V této výšce letu by bez kyslíku vydrželi jen krátce. Proto se jim okamžitě vydal na pomoc palubní inženýr Orcutt a podával jim přenosné láhve s kyslíkem.

V tu chvíli ho zabil dvacetimilimetrový projektil z kanonu německé stíhačky; Merle Orcutt měl ustřelenou temenní část hlavy. Průvan v trupu letadla všechno zbarvil jeho krví.

Plexisklo roztržité na tisíce střepinek se prodralo i koženými kulkami obou letců v rozbité přídi a navigátorovi dokonce pronikla střepina dvacetimilimetrového granátu až do žaludku. Oba dva se vysoukali ze sedadla pilotů. Ti se snažili udržet letoun v kursu a udržovat rychlost.

Za neustálé palby kulometů se řítilo několik FW 190 se stuhou kouře k zemi.

Jiný německý stíhač vyřadil motory č. 2 a 3 u Hochsteterova letounu a pravá polovina vrat pumovnice se otevřela. Kdosi vyskočil z onoho letounu a otevřel padák právě do toho nejhoršího. Nedaleko vybuchl Focke-Wulf a výbuch roztrhal vrchlík Američanovu padáku.

Mezitím se nad rejmem bojujících letounů objevily nezaměnitelné siluety amerických "džbánů" - stíhaček P-47 Thunderbolt a vrhly se na německé stíhačky. Vlevo od Lady Stardust II hořela jedna B-17 a jiná s číslem 846 měla hořící motor. Další dva Focke-Wulfy explodovaly vpravo a jiný padal hořící vlevo. Za ním se řítil kouřící Thunderbolt.

Lady Stardust II byla zasažena na mnoha místech a několik členů osádky bylo těžce zraněno. Boční střelec Kemmann zle krvácel ze zasaženého oka, ale prohlásil, že vydrží u kulometu tak dlouho, jak bude moci.

A přišel další úder z nebe. Focke-Wulf ze poškodil Mareckův letoun, ale sám byl zasažen střelou osádky a vybuchl. Poškozený B-17 byla již taková, že letoun ztrácel rychlost. Vypadnout z formace by znamenalo jistou smrt.

Na osamělý bombardér by se okamžitě vrhly německé stíhačky a zničily by ho. Proto se rozhodl pilot Marecek pro zoufalý krok. Musí naráz odhodit všechny pumy mimo cíl. Jen tak se udrží ve formaci a přežijí.

K rozhodnutí přispělo i to, že začaly vynechávat dva poškozené motory. Bomby tedy odhodil a držel se na dva pracující motory ve formaci.

To už se 452. BG nacházela asi patnáct minut letu od cíle. Náhle okolo nebyly stíhači a rozhostil se zdánlivý klid. Po několika minutách letu se okolo letounů začaly objevovat rozprasky vybuchujících šrapnelů německých protiletadlových děl - flaku. To byla známka blížícího se cíle, k němuž se pevnosti přibližovaly od jihu. Střelba flaku byla našťástí slabá a již tak hodně poškozený letoun Lady Stardust II nezasáhl. Letoun se s ostatními objevil nad cílem - chemickým gigantem STW-Brux okolo 14.00. Z okolních bombardérů začaly padat bomby do cíle. Mareckova osádka již neměla co odhodit...

Návrat

Ze zasaženého chemického komplexu se začal valit černý dým provkvetlý vysokými plameny. Na zem bylo dobře vidět - na obloze nebylo ani mráčku. Po malé chvíli letu se začaly ztrácet ostatní bombardéry zraněnému bombardéru z dohledu. Byly odlehčené a pracovaly jim všechny motory - letoun letící na dva motory a silně poškozený jim stačit už nemohl.

Nyní nadešel čas pro konečné rozhodnutí: buď použít padáků a opustit letící vrak, nebo vsadit vše na jednu kartu a pokusit se dostat zpět do Anglie. Osádka se rozhodla pro návrat domů. Na palubě jeden mrtvý a šest zraněných... Co je čeká?

Mike Marecek zápasil s řízením fortresu, když sklesával do výšky pouhých sto metrů. Musel to provést rychle, protože jinak by se znovu mohl dostat do teritoria německých stíhačů, a to by byl jistý konec. Sestup byl tedy strmý. Problém vyvstal také s určením směru zpáteční cesty.

Ostatní letouny nemohly být vodítkem - již zmizely z dohledu. Všechny navigační mapy byly zničeny a ztraceny po rozbití přídě. Naštěstí si vzpomněl jeden z členů osádky na útekový balíček, v němž byla také mapa pro případný útek ze zajetí.

Podle této mapy potom navigovali více méně odhadem až do Porúří. Letěli nad přehradami, jezery, kolem balonových baráží a také kolem postavení německého radaru.

Nedaleko byla i baterie protiletadlových děl. Osádka poničené pevností viděla běžet obsluhu děl do postavení, ale než stačili děla zaměřit, byla Lady Stardust II mimo dostřel. Právě v Porúří letěla Lady i nad letištěm. Snad to bylo kdesi u Hammu.

Zraněný bombometčík, nyní sedící v horní střelecké věži začal postřelovat velkou skupinu letounů stojících na letišti. Poté se poranění letci vydali po trase dálnice.

Zanedlouho zpozorovali zleva seshora rychle se blížící Messerschmitt Bf 109. Bombometčík Kohlman nezávážal ani vteřinu a začal pálit z obou kulometů ráže 12,7 mm přímo Němci v ústrety. Střílel tak dlouho, než nepřítel zmizel pod jejich letounem a havaroval. V tu chvíli měla pevnost výšku pouhých padesát stop nad zemí!

Polozničené letadlo proletělo v přízemní výšce i nad Holandskem a dostalo se nad Lamanšský průliv. Při přeletu pobřeží opět inkasovalo zásahy od flaku, tentokrát z lodí. Zhasl třetí ze čtyř motorů... Nyní držela Lady Stardust II ve vzduchu snad jen úpěnlivá modlitba osádky.

Přistání

Při letu na jeden motor byl sině poškozený stroj téměř neřiditelný. Oba piloti zápasili s ovládnutím letadla. Jen několik metrů nad vodou se ploužil Marecekův stroj se řvoucím jediným motorem, který mohl kdykoliv vypovědět službu. Pomyšlení na výskok z letadla byl jen fantazií, která by skončila smrtí. Přes pobřeží Anglie se letoun nedokáže už dostat. Nezbyvá než přistát na vodě. Ale ne teď a tady. Neletěli přece tak daleko proto, aby padli do zajetí skoro doma.

Konečně se na horizontu objevila silueta pobřeží Anglie a před ní na vodě jakási podivná věž - plovoucí britská pevnůstka Knock John, obsazená kulometry a děly pro napadání německých minonosek a rychlých člunů. Byla ukotvena asi dvanáct mil od Herne Bay a proti středu ústí řeky Temže do moře.

Posádka pevnůstky spatřila okolo 17.30 letět nedaleko americký bombardér velmi nízko nad vodou a poté spatřila brilantní přistání na vodu, necelých čtyři sta metrů od Fort Knock John.

Britští námořníci viděli letce jak vylézají na křídlo a skáčou do dinghy - nafukovacího gumového člunu. Okamžitě přivolali pomoc Air Sea Rescue Service a sami vytáhli letce z dinghy na jejich pevnůstku. Následoval transport do nemocnice a dlouhodobé léčení.

Vrak Lady Stardust II se potopil po třiceti minutách do Barrow Deep Channel a vzal s sebou do hlubin tělo mrtvého Merle Orcutta.

Tak skončil neobyčejný příběh hrdinství, odhodlanosti a obětavosti skupiny amerických letců, bojujících za vítězství svobody a demokracie.

Radovan Helt

Po stopách amerických letců

Nabídka výletu do severních Čech

Program: 10.00 hod. - příjezd do Litvínova

10.15. - 12.15 - návštěva soukromého muzea pana Radka Helta

"Letecká válka nad Mostem", vstupné 15,- Kč

12.30 - 13.30 - oběd v klubu SP USA Litvínov 65,- Kč

13.30 - 16.30 - návštěva památníků amerických letců na Křižatkách, v Lomu, v Duchcově a Mostě na letišti možnost vyhlídkového letu nad Mostem pro 3 lidi 15 minutový let za 1000,- Kč

18.00 hod. - odjezd domů

Doporučuji navázat kontakt nejméně tři týdny před uskutečněním zájezdu. Vzhledem ke kapacitě expozice muzea je vhodný počet návštěvníků do 15 lidí.

Pošta Josef

Chudeřinská 62, 436 03 Litvínov 3

tf. 035/775 54 09, 775 35 57, 0606/56 37 25

jposta@volny.cz

Při zájmu o dvoudenní výlet je možnost ubytování v horském hotelu v Českém Jiřetíně (nocleh za 60,- Kč). Večer country zábava, v neděli návštěva památníků na Českém Jiřetíně, v Pernštejně a Kovářské. Možnost besedy s přáteli ze Severočeského leteckého archivu, návštěva osekého kláštera, zámku Jezeří apod. dle zájmu.

The 10th International Anti-Corruption Conference Held in Prague -

10. Mezinárodní protikorupční konference... (pokračování příspěvku z minulého BULLETINU No 4, 2001 Society of Friends of the USA).

Problém uplatňování korupce takřka ve všech sférách i našeho života se stává systémem "perpetuum mobile", tj. funguje jako začarovaný kruh působení korupčního klimatu. Korupce, a zejména veřejné známé a nepotrestané případy korupčního chování, vytváří a šíří kolem sebe zvláštní společenské klima obsahující často přehnané fámy a pověsti o zkorumpovanosti veřejných činitelů. Pod vlivem korupčního klimatu se zdá korupce všudypřítomná a všemocná, lidé ztrácejí smysl proti korupci bojovat a korupční chování se jim začíná jevit jako efektivní a tolerovatelné.

Korupční pravidla a normy, které tvoří součást korupčního klimatu, pronikají do širších vrstev obyvatelstva a stimulují další šíření korupčního chování, jež má za následek zase další posilování korupčního klimatu atd. "Začarované korupční kruhy" vyvolávají dojem, jako by korupce mohla žít sama ze sebe. Stačí, aby jednou vznikla, a pak už se vlastními mechanismy dokáže šířit dál a dál, až do nekonečna, jako perpetuum mobile.

Korupce má velkou společenskou moc, "eo ipso" v rozšíření pole příležitostí pro uplatnění korupce, jejímž jedním z nejběžnějších způsobů existence je tzv. klientelismus - způsob, jak vyřizovat své občanské záležitosti zákulisní formou, prostřednictvím sítě známých, příslušností k rodinnému klanu, skupině přátel aj., reprezentujících specifický soubor podnětů ke korupčnímu chování.

Korupce se stává organizovaným zločinem, její podnikání se začíná blížít svými praktikami firmám a korporacím. Odpudivý je příklad korupce i ve sportu. Sedm členů Mezinárodního olympijského výboru je důvodně podezřelých z přijetí úplatku od organizačního výboru zimních olympijských her v roce 2002 v Salt Lake City. Pořadatelé her jsou podezříváni, že mezi členy Mezinárodního olympijského výboru a jejich rodinné příslušníky rozdělili více než 400 000 US dolarů na stipendia na amerických univerzitách.

Problematiku korupce ve společnosti a její roli v ní vnímají všechny země světa.

V zemích demokratických, jakými jsou např. Spojené státy americké, Velká Británie (Spojené království Velké Británie a Severního Irsku) a i Česká republika, si jejich vlády dobře uvědomují, že nekontrolovatelné rozšíření korupce by znamenalo konec demokracie.

V zemích s totalitními režimy jsou si jejich vlády rovněž vědomy, že jsou založeny právě na zkorumpovaném systému a osobních výhodách zainteresovaných jednotlivců.

V obou případech rozlišujeme povahu korupce stejně, a to korupci "drobnou", tj. malou a korupci velkou, která bývá spojována převážně se státními zakázkami a výběrovými řízeními. Na principu objektivního hodnocení korupce, resp. korupčního prostředí je postaven tzv. **Corruption Perception Index - CPI**, tj. index vnímání korupce, který již od 1995 sestavují společně **Transparency International a Göttingen Universitát**.

Poměrně vysoký HDP (**Hrubý Domácí Produkt**) mají země, kde se korupci nedaří, naopak v zemích, kde je korupce součástí každodenního politického a společenského života, je HDP velmi nízký. Zatímco v případě deseti zemí s nejnižším výskytem korupce dosahuje výše HDP v průměru

- téměř 27 000 USD dolarů ročně,
- zhruba 22 000 USD u zemí 2. desítky a
- asi 12 000 USD u 3. desítky zemí světa za rok.

Země mezi 50. - 85. místem žebříčku CPI se úrovní svého ročního HDP pohybují v průměru v rozmezí 2000 až 3000 US dolarů.

Tedy: Korupce má za následek jednak vážné hospodářské důsledky, jednak erozi celého společenského systému.

Z toho jednoznačně vyplývá, že ve svobodných státech korupce:

- **nabourává** základní demokratické hodnoty
- **ovlivňuje** negativně morálku společnosti
- **zpomaluje** rozvoj společnosti i jednotlivce
- **brání** volné soutěži
- **ničí** po léta budované demokratické systémy a
- **zasahuje** ve svých důsledcích snad všechny obory lidské činnosti.

Je proto nutno, dle závěrů 10. Mezinárodní protikorupční konference konané v Praze, přijmout a realizovat k potlačení korupce **tato opatření:**

Vytvoření široké antikorupční koalice ve složení:

- vláda
- občanská společnost a
- soukromý sektor.

Vláda se svým vstupem do uvedené koalice tímto zavazuje korupci eliminovat.

Občanská společnost hraje roli zejména při překonání odporu těch, kteří mají zájem na zachování "statu quo" (tedy dosavadního stavu).

Soukromý sektor vyvíjí tlak na zvýšení svého podílu na aktivitách, dosud tradičně vykonávaných státem.

- **Zajišťování** transparentního přístupu státu k občanům.
- **Umožnění** kontaktu veřejnosti s informacemi v co nejširším rozsahu.
- **Posilování** nezávislosti soudního systému, jako jednoho ze základních kamenů, na němž je efektivita boje proti korupci postavena
- **Respektování a propagování** úřadu ombudsmana jako mostu mezi občany a vládou, který klade důraz především na omezení byrokratických překážek v důsledku snižování míry korupce.
- **Vymezování** striktních podmínek pro oblast sponzorských příspěvků a darů.
- **Omezování** již existujících příležitostí ke korupci.
- **Zavádění metody operativní kombinace, spočívající v nasazení agentů, předstírajících korupční jednání!**

Pro Českou republiku v boji proti korupci jsou závazná zejména tato doporučení:

- **Propracování legislativy**, která by umožňovala zkonfiskování nezákonně nabytého majetku úředníků, vinných z trestných činů korupčního povahy.
- **Posilování ochrany** obětí korupce a jejich rodin.
- **Zvažování možností** zřízení kontaktních poradenských center a telefonních linek pro oběti korupce.
- **Umísťování kodexů** etické povahy na všech úřadech státní správy, společně s kontaktem, kam se má občan obrátit, není-li se službami toho kterého úředníka spokojen.
- **Zavádění přednostního vyřízení věci** v rámci správního řízení za zákonem stanovený vyšší správní poplatek.

Je zřejmé, že výčet opatření či zákonů a prováděcích vyhlášek, které lze přijmout a jimiž lze bránit korupci v rozkvětu, nikdy nebude úplný.

Je nutno hledat a prosazovat na nejvyšší úrovni další formy a metody boje s korupcí.

V tom nám jistě mohou pomoci nové zkušenosti a svědomitá příprava na příští, tj. 11. mezinárodní, či již celosvětovou protikorupční konferenci.

Problematika korupce byla diskutována i na další, velmi významné

mezinárodní konferenci. Tu organizovala **Česká atlantická komise NATO**, již jsem měl též tu čest, jako člen Českého helsinského výboru, zúčastnit se, jejímž tématem byla mj. "Vize rozvoje České republiky do roku 2015...". Konference se konala dne 19. 10. 2001 v Českém Krumlově. Dle bodu 4: "Návrhy indikátorů" byla zvažována mj. úroveň kriminality v oblasti organizovaného zločinu a terorismu ve srovnání s ostatními zeměmi.

Velkou pozornost vzbudila "Korupční symbióza politiků, vysokých státních úředníků a podnikatelských kruhů".

Byla zde též zmíněna slabost a postupné odbourávání kontrolních mechanismů, např. privatizační rozhodnutí byla vyňata ze soudního přezkoumání, státním zastupitelstvím byla odňata pravomoc jednat z vlastní iniciativy. Nejvyšší kontrolní úřad byl zbaven oprávnění vybrat si, kde může provádět hloubkovou kontrolu, ...

Na uvedené konferenci byl v souvislosti s vnějšími a vnitřními bezpečnostními riziky diskutován i dosud "Nezvládnutý boj proti terorismu", ale to už by byla jiná, další kapitola.

Doc. RNDr. Jiří Hrbek, CSc.

"Thanksgiving" v Brně

"Thanksgiving", americký den díkůvzdání, či prostěji řečeno americké národní posvícení pořádané SP USA v Brně se obzvláště po společenské stránce vydařilo. Pan předseda Souček měl vše pod kontrolou. Jedině snad představa kuchařů o americkém "Thanksgiving dinner" byla poněkud zkeslená, ale přátelská atmosféra je nakonec důležitější a v tom to bylo opravdu skvělé. Jen malou radu. V Čechách je zvykem usadit se u stolu na určité místo a nehnout se z něho.

Myslím, že docela dobrý americký zvyk spočívá v tom, že před večerí je čas na koktejly a při tom se neseď, naopak postává a přechází, takže všichni mají možnost se seznámit a prohodit alespoň pár slov se všemi nebo skoro se všemi přítomnými.

Manželka a já jsme měli možnost mluvit s několika členy brněnské SP USA a dva z nich, paní Jiřina Watzková a pan Milan Vaněk se nás ujali a nabídli nám odvoz do hotelu. Ale v rámci této jízdy nám ukázali noční Brno, což byl opravdu skvělý zážitek, který pokračoval druhý den s panem předsedou, s paní Jiřinou Watzkovou a panem Vaňkem: Vzhledem k tomu, že jsme v Brně nikdy nebyli, bylo to obzvláště milé a na Brno a brněnskou odbočku SP USA budeme mít jenom pěkné vzpomínky.

Kalkus

Independence Day v Brně

Zveme vás na tradiční oslavu amerického svátku, který se koná v Brně Soběšicích v areálu mysliveckého klubu Hubert v pátek 28. 6. 17. hodin.

Litomyšl 6. dubna ve 14.30 hod.

To je pozvánka na vernisáž výstavy, kterou pořádá SP USA Litomyšl o životě Čechů ve Spojených státech a o obci Litomyšl ve státě Minnesota. Výstava jistě zajímavá a nešední svým obsahem je pořádána v Zámeckém muzeu a pokud nestihnete vernisáž, máte možnost po dobu dalších tří týdnů, což je doba trvání výstavy. Informace o této aktivitě pobočky nám zaslal pan Josef Zöllf, který je jejím prezidentem a který slíbil, že pro účastníky zájezdů je připravena návštěva zámku v Litomyšli, který je zařazen do seznamu památek UNESCO a návštěva rodného bytu Bedřicha Smetany. 6. dubna je sraz v 11.00 hod. před zámkem.

Redakce "BULLETINU" gratuluje k této akci a věří, že tato iniciativní komunikace nezůstane osamocena a inspiruje ostatní pobočky SP USA. Kontakt a informace pro zájezdy podá pan J. Zöllf, Mařákova 346, 570 01 Litomyšl, telefon 0464/61 91 85.

Bláha

Sbírka solidarity

Členové Společnosti přátel USA projeví značnou dávku solidarity s pozůstalými po obětech tragických událostí z 11. září 2001 v New Yorku a Washingtonu. Částka 10 000 Kč byla zaslána na konto neziskové organizace v New Yorku, která podporuje vdovy a sirotky po hasičích a policistech "New York Police And Fire Widows' And Children's Benefit Fund".

-li-

Nové čtení o USA (5)

Z časopisů o knižních novinách vybral Jan Helbich

Rebeková, Hana: **Americká angličtina**. Ilustr. O. Madeja. Třebíč: Akcent, 104 s. Brož. 105 Kč. Příručka pro konverzaci v USA a Kanadě. Kratěna, Jaroslav: **Muž z Texasu**, aneb Dole teklo Rio Grande. Nakl. Votobia, 192 s. Brož. 149 Kč. Cestopis.

Reesová, Celia: **Čarodějnice na útěku**. Euromedia Group-Knižní klub, vyjde v červnu 2002, 144 s. Váz. 159 Kč. Román pro mládež o mladé Angličance, která je obžalována z čarodějnictví v Salem, MA 1692.

Milá mama/Dear Alice. **Korespondence Alice a Charlotty Masarykových** 1915-1916. Praha: Masarykův ústav AV ČR. 244 s. Cena neuvedena.

Rubinstein, Artur: **Moje mladá léta**. Přel. Vlasta Dvořáčková. Jinočany: Nakl. H & H Vyšehradská, 575 s. Váz. 499 Kč. Paměti slavného amerického pianisty polského původu (1887-1982).

Rayner, Richard: **Mrakodrap**. Euromedia Group-Ikar, vyjde v dubnu 2002, 464 s. Váz. 189 Kč. Román o finském architektovi, který se vydal do Ameriky postavit mrakodrap.

Remarque, Erich Maria: **Zaslíbená země**. Euromedia Group-Ikar, 368 s. Váz. 169 Kč. První české vydání nedokončeného románu o uprchlíkovi před nacismem v New Yorku.

Wanner, Jan: **Amerika v boji**. Spojené státy a evropská válka 1939-1945, II. díl. Praha: Dokořán, 240 s., 75 ilustrací a map. Váz. asi 290 Kč. Druhý díl trilogie pracovníka Historického ústavu AV ČR.

Wanner, Jan: **Zápas o Evropu**. Spojené státy a evropská válka 1939-1945, III. díl. Praha: Dokořán, vyjde v květnu 2002, asi 350 s., 100 ilustrací a map. Váz. asi 350 Kč. Třetí díl trilogie pracovníka Historického ústavu AV ČR.

Van der Vat, Dan: **Pearl Harbor**. Hořký den potupy. Ilustrované dějiny. Přel. I. Citová. Nakl. Perfekt, 176 s. Váz. 499 Kč.

Griffith, Samuel B. II: **Bitva o Guadalcanal**. Přel. R. Müller. Nakl. Paseka, 2. vyd. 272 s. Váz. 229 Kč.

Hoyt, Edwin P.: **Bitva v zálivu Leyte**. Praha-Plzeň: Beta-Dobrovský & Ševčík, 160 s., 16 s. příloh. Váz. 179 Kč. Největší námořní bitva všech dob u Filipín 1944.

Webb, James: **Císařův generál**. Praha: Euromedia Group-Knižní klub, vyjde v květnu 2002, 376 s. Váz. 199 Kč. Dramatické válečné osudy pobočníka generála Douglase McArthura na Filipínech a v Japonsku.

Hubáček, Miloš: **Odsouzená loď**. Drama těžkého křižníku Indianapolis. Nakl. Paseka, 344 s. Váz. 289 Kč.

Terrell, Carroll F.: **Vzpomínky na indiánskou řeku**. Praha: Euromedia Group-Knižní klub, 208 s. Váz. 159 Kč. Vzpomínky univerzitního profesora na dětství v novoanglickém městečku.

Fieldingová, Joy: **Grand Avenue**. Euromedia Group-Ikar, vyjde v červnu 2002, 160 s. Váz. 159 Kč. Román o osudech čtyř žen, které se setkaly na dětském hřišti poblíž Grand Avenue v Cincinnati, OH.

Kimová, Elizabeth: **Bezejmenná**. Pravdivý příběh americké novinářky korejského původu. Euromedia Group-Ikar, vyjde v dubnu 2002, 392 s. Váz. Cena neuvedena. Dramatické osudy dcery Korejky a amerického vojáka.

King, Greg: **Charles Manson, vrah Sharon Tateové**. Přel. Lukáš Houdek. Praha: Garamond, vyjde v 1. pol. 2002. 300 s. Brož. 280 Kč. Rituální vražda herečky a manželky režiséra Romana Polanského v Los Angeles 1969.

Steven, Stewart: **Komunistické zločiny a CIA**. Výbušnina. Operace CIA Splinter Factor. Nakl. Eko-konzult, 164 s. Brož. 149 Kč.

Friedman, Robert: **Ruská mafie**. Jak ruští mafiáni dobyli Ameriku. Přel. V. Černý. Nakl. Práh, 256 s. Váz. 269 Kč.

Follett, Ken: **Smrtící kód**. Praha: Euromedia Group-Knižní klub, 384 s. Váz. 189 Kč. Špiónážní román začínající v roce 1958 při přípravě startu Explorera I na mysu Canaveral na Floridě.

Pohly Michael, Durán Chalid: **Usáma bin Ládín**. Brno: Jota, 126 s., 8 s. příloh, 12 x 19 cm. Brož. 148 Kč. Nejhledanější terorista světa obviňovaný za útok na New York a Pentagon v září 2001.

Jacquard, Roland: **Ve jménu Usámy bin Ládína**. Jediné dokumentace o skupinách a dění kolem nejhledanějšího teroristy světa. Brno: Jota, 344 s., 12 s. příloh, 14 x 21 cm. Váz. 385 Kč.

ZOH Salt Lake City 2002. Praha: Olympia, Sport ve fotografii. 144 s., 22 x 30 cm. Váz. Předpokl. cena 399 Kč. Výpravná obrazová kniha o zimních olympijských hrách.

Nové filmy USA v našich kinech (5)

Z Filmového přehledu vybral Jan Helbich

Prokletí žlutozeleného škorpióna. Pův. název The Curse of the Jade Scorpion. Rok výt. 2001, koprodukce s Německem, prem. 22. 11. 2001. Režie Woody Allen. Hrají Woody Allen, Dan Aykroyd, Helen Huntová aj. Komédie o krádežích šperků v hypnóze v New Yorku 1940.

Deník princezny. Rok výt. 2001, prem. 29. 11. 2001. Režie Garry Marshall a Scott Marshall. Hrají Julia Andrewsová, Anne Hathawayová, Hector Elizondo aj. Moderní pohádková komedie o americké dívce, která se má stát dědičkou trůnu v malém evropském království.

Neříkej ani slovo. Rok výt. 2001, prem. 29. 11. 2001. Režie Gary Fleder a Tom Priestley. Hrají Michael Douglas, Sean Bean, Brittany Murphyová aj. Úspěšný psychiatr v New Yorku zapleten do drastických zločinů.

Jeepers Creepers. Rok výt. 2001, koprodukce s Německem, prem. 13. 12. 2001. Režie Victor Salva. Hrají Gina Philipsová, Justin Long aj. Horor o

dvou sourozencích ohrožovaných děsivým monstrem.

Pravá blondýnka. Pův. název Legally Blonde. Rok výt. 2001, prem. 13. 12. 2001. Režie Robert Luketic. Hrají Reese Witherspoonová, Luke Wilson, Selma Blairová aj. Studentská komedie.

Training Day. Rok výt. 2001, prem. 20. 12. 2001. Režie Antoine Fuqua a Ken Bates. Hrají Denzel Washington, Ethan Hawke aj. Idealistický mladý policista školen drsným protidrogovým praktikem v Los Angeles.

Zoolander. Rok výt. 2001, koprodukce s Německem a Austrálií, prem. 27. 12. 2001. Režie Ben Stiller a Maggie Murphyová. Hrají Ben Stiller, Owen Wilson aj. Bláznivá komedie o zneužití omezeného manekýna, z panoramatu Manhattanu byly po teroristickém útoku digitálně odstraněny budovy Světového obchodního centra.

Z pekla. Rok výt. 2001, prem. 3. 1. 2002. Režie Allen a Albert Hughesovi a Arthur Wooster. Hrají Johnny Depp, Heather Grahamová aj. Další verze historie nikdy neodhaleného Jacka Rozparovače, který v Londýně 1888 zavraždil sedm prostitutek.

Pán prstenu: Společenstvo prstenu. Rok výt. 2001, koprodukce s Novým Zélandem, prem. 10. 1. 2002. Režie Peter Jackson, John Mahaffie a Geoff Murphy. Hrají Elijah Wood, Ian McKellen, Liv Tylerová aj. První díl fantastické trilogie o boji proti nastolení vlády Zla podle slavného díla Johna Ronalda Reuela Tolkiena (1892-1973).

Jedinečný. Pův. název The One. Rok výt. 2001, prem. 17. 1. 2002. Režie James Wong a Corey Yuen. Hrají Jet Li, Carla Guginoová aj. Akční sci-fi o losangelském policistovi, kterého se pokouší zabít jeho dvojník z jiného vesmíru.

Klikaři. Pův. název Lucky Break. Rok výt. 2001, koprodukce s Velkou Británií a Německem, prem. 17. 1. 2002. Režie Peter Cattaneo a Max Gottlieb. Hrají James Nesbitt, Olivia Williamsová aj. Komédie o přípravě party vězňů k útěku nácvikem muzikálu.

Společenský raut v Rytířské

Pobočka SP USA Praha - hlavní město uspořádala spolu s pobočkou Vzdělávací středisku SP USA zajímavou akci, která už byla velmi potřebná. Společenský raut 26. ledna 2002, jehož hlavním účelem bylo bližší seznámení s lektory Vzdělávacího střediska, s jejich prací a soukromým životem v Praze. Mezi 43 účastníky bylo dost našich členů, kteří mluví dobře anglicky, takže konverzace byla velmi plodná. Škoda, že z mimopražských poboček přijel jen pan Zöllf z Litomyšle a lektorů se mohl rautu zúčastnit také větší počet - přišlo jich 7, a to z USA, Kanady, Velké Británie.

V průběhu rautu se také odvíjela diskuse o programu zájezdu do USA, který by se měl uskutečnit v září 2002.

Velmi kladně hodnotil toto setkání prezident SP USA PhDr. Stanislav Kalkus. S podobnými akcemi budeme pokračovat.

-li-

Pozvánka

na pokračování cyklu seminářů s ukázkami z videozáznamů

Hvězdy amerického filmu

Jaro 2002

Seminář č. 10 v úterý 16. dubna 2002 od 17 do 19 hod.

(Cameron Diaz, Angie Dickinson, Marlene Dietrich, Shannen Doherty, Leslie-Ann Down aj.)

V úterý 23. dubna 2002 od 17 do 19 hod. rozšířená ukázka ze semináře č. 10 podle výběru posluchačů

Seminář č. 11 v úterý 14. května 2002 od 17 do 19 hod.

(Marie Dressler, Olympia Dukakis, Faye Dunaway, Isadora Duncan, Deanna Durbin aj.)

V úterý 21. května 2002 od 17 do 19 hod. rozšířená ukázka ze semináře č. 11 podle výběru posluchačů

Seminář č. 12 v úterý 11. června 2002 od 17 do 19 hod.

(Anita Ekberg, Britt Ekland, Erika Eleniak, Yvonne Elliman, Laura Elliott, Angie Everhart aj.)

V úterý 18. června 2002 od 17 do 19 hod. rozšířená ukázka ze semináře č. 12 podle výběru posluchačů

Semináře se konají v učebně č. 3 Vzdělávacího střediska SP USA Rytířská 10, Praha 1 (2. poschodí) a uvádí je Dr. Jan Helbich. Vstup a ilustrovaný materiál pro členy SP USA, jejich hosty a účastníky kurzů Vzdělávacího střediska SP USA zdarma.

Příspěvky pro Bulletin zasílejte k rukám
J. Bláhy, SP USA Rytířská 10, 110 00 Praha 1

SEMINARS & COURSES for Czech Teachers of English

SPUSA EDUCATION CENTER,
Spring 2002

- **Pořádáme cyklus seminářů, určených zejména českým učitelům anglického jazyka.** Cílem těchto seminářů je nabídnout možnost prohloubení jejich profesních znalostí. *Jedna přednáška trvá devadesát minut. Veškeré Vaše případné dotazy na výše uvedených tel. číslech. Semináře, s výjimkou konverzace, jsou zdarma, pouze s registračním poplatkem, který činí 100,- Kč. Kurz konverzace stojí 1.000,- Kč za dvanáct dvouhodinových lekcí.*
- Úroveň, která je potřebná k účasti na seminářích je Upper Intermediate, konverzační kurz je určen středně pokročilým účastníkům.
- *Semináře a konverzační kurz jsou určeny českým učitelům angličtiny ve státních školách, ostatní zájemci mohou semináře navštěvovat, pokud to dovolí kapacitní možnosti SP USA.*
- Zvolený okruh témat je následující : English Around the World - Linguistic variety in Britain, English as an Imperial Language, Varieties of English : Canadian, Varieties of English : South African, Writing in English, Conversation for Czech Teachers of English, Short Stories in English, American History : The American Revolution.

ENGLISH AROUND THE WORLD

A series of five seminars on language and culture

Tuesdays, 14:30 - 16:00, March 5, March 26,
April 16, May 21, June 18

1. Linguistic variety in Britain

lecturer: Neil Cairns

This seminar is also devoted to the theme of variety, but we shall be concentrating here on language questions. Specifically, where did "Standard English" come from and why is it held in greater esteem than other regional dialects? What are the social consequences of belonging to regional dialect-groups? We shall hope to answer some of these questions with specific reference to Scottish speech.

We will also, for the sake of comparison, look briefly at the problem of standard vs. non-standard forms in Czech.

2. English as an Imperial Language

lecturer: Neil Cairns

The English language's incredible rise to world prominence cannot be understood without reference to the spread of the British Empire. The aim of this seminar is to show how the forces of empire-building and mass migration shaped the English that we hear today in America, Africa and Asia.

3. Varieties of English: Irish

lecturer: James O'Connell

Irish English is one of the most instantly recognizable - and popular - local varieties of the global language. But English is not the indigenous language of the emerald isle and its rise to prominence is part of a troubled colonial and post-colonial history. So where does Irish English come from and why does it occupy such a special place in so many people's affections?

4. Varieties of English: Canadian

lecturers: Chelsea Gay & Tania Gigliotti

This lecture will examine Canada as a multi-cultural, bilingual society. What are the effects of Canada's native and francophone cultures upon spoken language? In what respects can British English be said to have a continuing influence? How is Canada affected by its large neighbor to the south, the United States? Regional language differences across this vast nation will also be considered.

5. Varieties of English: South African

lecturer: Martin Howes

South Africa is a country with no fewer than eleven official languages, one of which is English, of course. What effect have Afrikaans and the local tribal languages had on English? What has happened to "Standard English" in South Africa?

AMERICAN HISTORY: THE AMERICAN REVOLUTION

4 lectures on Tuesdays, 14:30 - 16:00, March 12,
April 9, May 14, June 11

lecturer: Patrick Phillips

Follow along as patriots such as Jefferson, Washington, and Adams lead the colonies to independence. This four part series examines the revolution from its roots to its amazing climax and beyond. Discover the truth behind the legends. Where was Paul Revere going in the middle of the night? Why did Nathan Hale regret having but one life to give for his country? Why had John Paul Jones not yet begun to fight? Who were "We the People"? Did Washington really pad his expense account? The answers to all these questions and more are awaiting you in these exciting seminars.

Part One: Prelude to Rebellion

This seminar covers the early colonial period up to the start of hostilities. The French and Indian War (The Seven Year's War in Europe) and the British attempts to tax the colonies will be discussed, along with an examination of the political, cultural, and economic aspects of the colonies and how they were tied to Great Britain.

Part Two: "The Shot Heard 'Round the World"

The story of the early days of the revolution, as the colonists struggle against the military might of the British Empire. Among the subjects explored are the Declaration of Independence, the colonies' ability to put together a cohesive government, and the sometimes disastrous strategy of the Continental Army's Commander-in-Chief, George Washington.

Part Three: A World War

Part Three continues the story of the conflict as it grows beyond the borders of North America. Follow the events as the desire for revenge against the British bring France and Spain into the fight. The impact of foreign military and financial aid will be discussed, as well as the war's effect on non-combatants in both England and America.

Part Four: An Incredible Victory

The last installment begins with the thrilling conclusion of the war, followed by a look at its aftermath. The Treaty of Paris, ending hostilities, will also be discussed, as well as the sordid controversy surrounding the Constitution, and the early struggles of the newly born United States of America.

WRITING IN ENGLISH

Thursdays, 14:30 - 16:00, 8 sessions

February 28, March 14 and 28, April 11 and 25, May 9 and 23, June 13

instructor: Stephan von Pohl

Writing is often the weakest skill of English students, yet it seems to be becoming increasingly important for most people to be able to communicate in written form. This course will focus first of all on correct forms of correspondence, including level of language, and will branch out into other types of writing (reports, articles, stories, etc.), according to participants' interests.

CONVERSATION FOR CZECH TEACHERS OF ENGLISH : INTERMEDIATE LEVEL

Wednesdays, 14:30 - 16:00, weekly, March 6 - June 19 (with holidays April 3, May 1 and 8, June 5) 12 sessions, 1000 crowns

instructor: Ilya Kadrevis

This course is designed for Czech teachers of English who would like to improve their English speaking skills. Many of the topics to be discussed, along with the activities and the approaches used in generating conversation, will be easy for teachers to make use of in their own lessons.

SHORT STORIES IN ENGLISH

Wednesdays, 14:30 - 16:00, 8 sessions

March 6, 20, and 27, April 10, 24, May 15 and 29, June 12

instructor: Barbara Schuchert

In this course students will take a close look at authentic short stories in English, some of which will be classics (Hemingway, Lawrence, Joyce, and Flannery O'Connor, for starters) and others more recent (potentially Raymond Carver, John Updike, Ann Beattie, Jhumpa Lahiri, etc.). Participants will have the opportunity to suggest stories or authors for the group to examine.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA

SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

Rytiřská 10, Praha 1, 110 00 Czech Republic

Tel.: +420-2-2421 0813, fax: +420-2-2421 5561

e-mail: spusa@mbox.cz, www.czechia.com/spusa

Redakční uzávěrka 3. 5. 2002